27/08/2020

“Η ιδία η ζωή της Εκκλησίας είναι εφηρμοσμένη οικολογία”

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

“Το Οικουμενικό Πατριαρχείο, το οποίον κατά τις τελευταίες δεκαετίες πρωτοστατεί στο χώρο της προστασίας της κτίσεως, θα συνεχίση τις οικολογικές του πρωτοβουλίες, την οργάνωση οικολογικών συνεδρίων, την κινητοποίηση των πιστών και πρωτίστως της νεολαίας, την ανάδειξη της προστασίας του περιβάλλοντος σε βασικό θέμα του διαθρησκειακού διαλόγου και των κοινών πρωτοβουλιών των θρησκειών, τις επαφές με πολιτικούς ηγέτες και θεσμούς, τη συνεργασία με περιβαλλοντικές οργανώσεις και οικολογικά κινήματα” αναφέρει η Α.Θ.Π. ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος στο μήνυμά του με αφορμή την Παγκόσμια

Ημέρα Περιβάλλοντος την 1η Σεπτεμβρίου.

Ο Παναγιώτατος επαναλαμβάνει ότι οι περιβαλλοντικές δραστηριότητες του Οικουμενικού Πατριαρχείου είναι προέκταση της εκκλησιολογικής αυτοσυνειδησίας του και δεν αποτελούν απλώς περιστασιακή αντίδραση στο νέο φαινόμενο: “Η ιδία η ζωή της Εκκλησίας είναι εφηρμοσμένη οικολογία. Τα μυστήρια της Εκκλησίας, σύνολος η λατρευτική ζωή, ο ασκητισμός και ο κοινοτισμός, η καθημερινότης των πιστών, εκφράζουν και παράγουν βαθύτατον σεβασμόν προς την κτίσιν. Η οικολογική ευαισθησία της Ορθοδοξίας δεν εδημιουργήθη, αλλά ανεδείχθη από την σύγχρονον περιβαλλοντικήν κρίσιν. Ο αγών δια την προστασίαν της δημιουργίας είναι κεντρική διάστασις της πίστεώς μας. Ο σεβασμός του περιβάλλοντος είναι έμπρακτος δοξολογία του ονόματος του Θεού, ενώ η καταστροφή της κτίσεως είναι προσβολή του Δημιουργού, όλως ασύμβατος με τας βασικάς παραδοχάς της χριστιανικής θεολογίας” αναφέρει μεταξύ άλλων.

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Προσφιλείς αδελφοί ιεράρχαι και τέκνα εν Κυρίω αγαπητά,

Αποτελεί κοινήν πεποίθησιν, ότι εις την εποχήν μας το φυσικόν περιβάλλον απειλείται όσον ποτέ άλλοτε εις την ιστορίαν της ανθρωπότητος. Το μέγεθος της απειλής αποκαλύπτεται εις το γεγονός ότι το διακύβευμα δεν είναι πλέον η ποιότης της ζωής, αλλά η διατήρησις αυτής εις τον πλανήτην μας. Δια πρώτην φοράν εις την ιστορίαν, ο άνθρωπος δύναται να καταστρέψη τους όρους της ζωής επί της γης. Τα πυρηνικά όπλα είναι το σύμβολον του προμηθεϊκού τιτανισμού του ανθρώπου, απτή έκφρασις του «συμπλέγματος παντοδυναμίας» του συγχρόνου «ανθρωποθεού».

Εις την χρήσιν της πηγαζούσης εκ της επιστήμης και της τεχνολογίας ισχύος, αποκαλύπτεται σήμερον η αμφισημία της ελευθερίας του ανθρώπου. Η επιστήμη υπηρετεί την ζωήν, συμβάλλει εις την πρόοδον, εις την αντιμετώπισιν των ασθενειών και πολλών καταστάσεων αι οποίαι εθεωρούντο μέχρι σήμερον «μοιραίαι», δημιουργεί νέας θετικάς προοπτικάς δια το μέλλον. Όμως, ταυτοχρόνως, δίδει εις τον άνθρωπον πανίσχυρα μέσα, η κακή χρήσις των οποίων δύναται να αποβή καταστροφική. Βιούμεν την εξελισσομένην καταστροφήν του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητος, της χλωρίδος και της πανίδος, την

ρύπανσιν των υδατίνων πόρων και της ατμοσφαίρας, την προϊούσαν ανατροπήν της κλιματικής ισορροπίας και άλλας υπερβάσεις ορίων και μέτρων εις πολλάς διαστάσεις της ζωής. Ορθώς και προσφυώς απεφάνθη η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας (Κρήτη 2016), ότι «η επιστημονική γνώσις δεν κινητοποιεί την ηθικήν βούλησιν του ανθρώπου, ο οποίος, καίτοι γνωρίζει τους κινδύνους, συνεχίζει να δρα ως εάν δεν εγνώριζεν» (Εγκύκλιος, § 11).

Είναι προφανές ότι η προστασία του κοινού αγαθού, του ακεραίου φυσικού περιβάλλοντος, είναι κοινή ευθύνη όλων των κατοίκων της γης. Η σύγχρονος κατηγορική προστακτική δια την ανθρωπότητα είναι να ζώμεν χωρίς να καταστρέφωμεν το περιβάλλον. Ενώ όμως εις προσωπικόν επίπεδον και από πολλάς κοινότητας, ομάδας, κινήματα και οργανώσεις επιδεικνύεται μεγάλη ευαισθησία και οικολογική ευθύνη, τα κράτη και οι οικονομικοί παράγοντες αδυνατούν, εν ονόματι γεωπολιτικών σχεδιασμών και της «ιδιονομίας της οικονομίας», να λάβουν τας ορθάς αποφάσεις δια την προστασίαν της κτίσεως και καλλιεργούν την ψευδαίσθησιν ότι τα περί «παγκοσμίου οικολογικής καταστροφής» είναι ιδεολόγημα των οικολογικών κινημάτων και ότι το φυσικόν περιβάλλον έχει την δύναμιν να ανανεώνεται αφ’ εαυτού. Το κρίσιμον ερώτημα, όμως, παραμένει: Πόσον θα ανθέξη η φύσις τας ακάρπους συζητήσεις και τας διασκέψεις, την περαιτέρω καθυστέρησιν εις την ανάληψιν αποφασιστικών δράσεων δια την προστασίαν της;

Το γεγονός ότι κατά την διάρκειαν της πανδημίας του νέου κορωνοϊού Covid-19, με τον επιβληθέντα περιορισμόν των μετακινήσεων, το κλείσιμον εργοστασίων και την μείωσιν της βιομηχανικής δραστηριότητος και παραγωγής, παρετηρήθη μείωσις των ρύπων και της επιβαρύνσεως της ατμοσφαίρας, απέδειξε τον ανθρωπογενή χαρακτήρα της συγχρόνου οικολογικής κρίσεως. Κατέστη εκ νέου σαφές ότι η βιομηχανία, ο σύγχρονος τρόπος μετακινήσεως, το αυτοκίνητον και το αεροπλάνον, η αδιαπραγμάτευτος προτεραιότης των οικονομικών δεικτών και άλλα συναφή, επηρεάζουν αρνητικώς την περιβαλλοντικήν ισορροπίαν και ότι η αλλαγή πορείας προς την κατεύθυνσιν μιας οικολογικής οικονομίας αποτελεί αδήριτον αναγκαιότητα. Δεν υπάρχει αληθής πρόοδος, η οποία στηρίζεται εις την καταστροφήν του φυσικού περιβάλλοντος. Είναι αδιανόητον να λαμβάνωνται οικονομικαί αποφάσεις χωρίς να συνυπολογίζωνται αι οικολογικαί επιπτώσεις των. Η οικονομική ανάπτυξις δεν είναι δυνατόν να παραμένη εφιάλτης δια την οικολογίαν. Είμεθα βέβαιοι ότι υπάρχει εναλλακτική οδός οικονομικής οργανώσεως και αναπτύξεως έναντι του οικονομισμού και του προσανατολισμού της οικονομικής δραστηριότητος εις την μεγιστοποίησιν της κερδοφορίας. Το μέλλον της ανθρωπότητος δεν είναι ο homo oeconomicus.

Το Οικουμενικόν Πατριαρχείον, το οποίον κατά τας τελευταίας δεκαετίας πρωτοστατεί εις τον χώρον της προστασίας της κτίσεως, θα συνεχίση τας οικολογικάς του πρωτοβουλίας, την οργάνωσιν οικολογικών συνεδρίων, την κινητοποίησιν των πιστών και πρωτίστως της νεολαίας, την ανάδειξιν της προστασίας του περιβάλλοντος εις βασικόν θέμα του διαθρησκειακού διαλόγου και των κοινών πρωτοβουλιών των θρησκειών, τας επαφάς με πολιτικούς ηγέτας και θεσμούς, την συνεργασίαν με περιβαλλοντικάς οργανώσεις και οικολογικά κινήματα. Είναι προφανές ότι η σύμπραξις δια την προστασίαν του περιβάλλοντος δημιουργεί διαύλους επικοινωνίας και δυνατότητας δια νέας κοινάς δράσεις.

Επαναλαμβάνομεν, ότι αι περιβαλλοντικαί δραστηριότητες του Οικουμενικού Πατριαρχείου είναι προέκτασις της εκκλησιολογικής αυτοσυνειδησίας του και δεν αποτελούν απλώς περιστασιακήν αντίδρασιν εις εν νέον φαινόμενον. Η ιδία η ζωή της Εκκλησίας είναι εφηρμοσμένη οικολογία. Τα μυστήρια της Εκκλησίας, σύνολος η λατρευτική ζωή, ο ασκητισμός και ο κοινοτισμός, η καθημερινότης των πιστών, εκφράζουν και παράγουν βαθύτατον σεβασμόν προς την κτίσιν. Η οικολογική ευαισθησία της Ορθοδοξίας δεν εδημιουργήθη, αλλά ανεδείχθη από την σύγχρονον περιβαλλοντικήν κρίσιν. Ο αγών δια την προστασίαν της δημιουργίας είναι κεντρική διάστασις της πίστεώς μας. Ο σεβασμός του περιβάλλοντος είναι έμπρακτος δοξολογία του ονόματος του Θεού, ενώ η καταστροφή της κτίσεως είναι προσβολή του Δημιουργού, όλως ασύμβατος με τας βασικάς παραδοχάς της χριστιανικής θεολογίας.

Τιμιώτατοι αδελφοί και προσφιλέστατα τέκνα,

Αι οικοφιλικαί αξίαι της Ορθοδόξου παραδόσεως, η πολύτιμος παρακαταθήκη των Πατέρων, αποτελούν ανάχωμα κατά της κουλτούρας, αξιολογική βάσις της οποίας είναι η κυριαρχία του ανθρώπου επί της φύσεως. Η πίστις εις Χριστόν εμπνέει και ενισχύει την ανθρωπίνην προσπάθειαν ενώπιον και των μεγίστων δυσκολιών. Υπό το πρίσμα της πίστεως, δυνάμεθα να ανακαλύπτωμεν και να αξιολογώμεν όχι μόνον τας προβληματικάς πτυχάς, αλλά και τας θετικάς δυνατότητας και προοπτικάς του συγχρόνου πολιτισμού. Καλούμεν τους ορθοδόξους νέους και τας νέας να συνειδητοποιήσουν την σημασίαν του να ζουν ως πιστοί χριστιανοί και σύγχρονοι άνθρωποι. Η πίστις εις τον αιώνιον προορισμόν του ανθρώπου κρατύνει την μαρτυρίαν μας εν τω κόσμω.

Εν τω πνεύματι τούτω, ευχόμενοι εκ Φαναρίου πάσιν υμίν αίσιον και παντευλόγητον το νέον εκκλησιαστικόν έτος, καρποτόκον εις έργα χριστοπρεπή, επ’ αγαθώ της κτίσεως όλης και προς δόξαν του πανσόφου Ποιητού των απάντων, επικαλούμεθα εφ ὑμᾶς, πρεσβείαις της Παναγίας της Παμμακαρίστου, την χάριν

και το έλεος του Θεού των θαυμασίων.

,βκ’ Σεπτεμβρίου α’

† Ο Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίος
διάπυρος προς Θεόν ευχέτης πάντων υμών